

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

Felföldi tehén

Ben Nevis – kétszer

A Ben Nevis Nagy-Britannia és egyben az egész brit szigetvilág csúcspontját jelenti. Magassága nem több, mint 1343 méter, ehhez azonban hozzá kell számítani a skót felföld szeszélyes klímáját.

Első alkalommal márciusban jártunk itt, és az időjárással kapcsolatban személyesen tapasztalatokat is gyűjtöttünk. Ez alkalommal szerencsésebb lett volna, ha inkább bélyeget gyűjtünk. A kalandok Fort William városkában, a hegy lábánál álló Youth Hostelben kezdődtek. A szálló recepciójával szemközi falon kifüggesztett előrejelzés szerint túránk napján a csúcson óránként 80 mérföldes szélrohamok várhatók, a hőérzetet pedig mínusz 20 °C-ra jósolták. Választásunk nem lévén – csak egy hétvégére érkeztünk Skóciába – a riasztás és az éjszakai tetőszaggató szélrohamok ellenére másnap nekivágtunk a túrának.

A tengerszintről még szakadó esőben indultunk. A széles nyomvonalat jól lehetett követni, a turistaösvény alsó szakaszát szinte kiparkettázták. A csapadék rövidesen havas esőre változott, majd hóviharban folytattuk utunkat. Az ösvényt így is láttuk, de már hágóvasat kellett csatolni. Nem volt igazán hideg, ami annyiban nehezítette a mászást, hogy a talpunk állandóan megtelt a tapadós hóval. A vasat szinte minden lépés után üttük, pedig melegnek egyáltalán nem volt nevezhető. A vizes hótól nem láttunk át a szemüvegen, jobbnak láttuk a kamerát a nyakunkból visszatenni a hátizsákba. A szél állandóan fúj, emiatt a nyomokat is egyre nehezebben tudtuk követni.

Ahogy elértük a csúcsgerinçet, a párás levegő tejfelszerű, átláthatatlan köddé változott. Amíg felfelé haladtunk, a tájékozódás nem volt nehéz, a csúcsponton azonban minden

lapos, kivéve a két oldal hópárkánya alatt leszakadó falakat. Ezeket képről ismertük, és tudtuk, nem lenne jó érzés beleesni. Hosszú téblábolás után úgy döntöttünk, a csúcsteljesítés keresésének nincs értelme, induljunk inkább visszafelé. A gerinc alatt éppen ködfotózáshoz készültünk, amikor négy helyi mászóval találkoztunk. Lázasan kérdeztünk, merre található a csúcskő. Csak legyintettek, ők is feladták a keresést, inkább indulnak lefelé.

Rövidesen követtük példájukat, nyomukat azonban már nem tudtuk, mert a hófúvás pár perc elteltével mindent betemetett. A GPS-nek nagy hasznát vettük volna, de sajnos éppen ilyen időben nem találta a műholdakat. Némi kreativitással rátaláltunk az utat szegélyező kövekre, majd rövidesen elhagytuk a felhőréteget, és elfogadható látási viszonyok között, újra esőben haladtunk lefelé. A szél és a hőmérséklet meg sem

közelítette az előrejelzés ijesztő értékeit, kötélre nem volt szükségünk, még a jégcsákányt sem vettük elő. A mászás legfőbb nehézségét, a látási viszonyokat ezekkel sem tudtuk volna javítani.

Ilyen körülmények között még a normál út megtétele is extrém túrának számít, a hírhedt északi falról nem is beszélve. Már értem, miért készülnek itt azok a brit hegymászók, akik a Himalájába indulnak. Az akklimatizációtól eltekintve a Ben Nevisen az edzés minden egyéb feltétele adott.

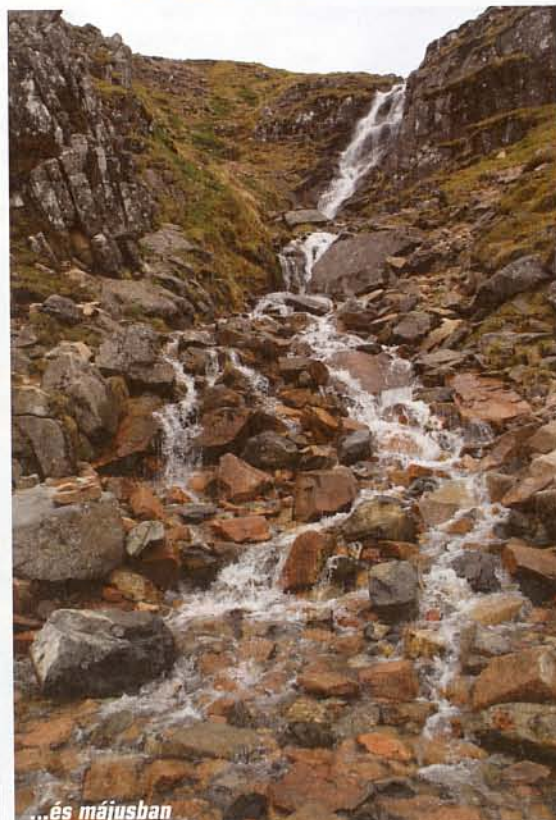
Edinburgh és Glasgow felkeresése után hazaindultunk, majd két év múlva, immár májusban a skót felföld és a Ben Nevis új arcát ismertük meg. Ahol márciusban csak jeget láttunk, ott vízesés, csörgedező patak fogadott, ahol az elmúlt alkalommal egy teremtet lélek sem járt, most egymást érték a túrázók. Melegrekord – számoltak be a másnap lapok –, a felsőbb régiót azonban még ilyenkor is hó fedte. Már karnyújtásnyira emelkedett előttünk a csúcskő, amikor rádöbbszünk, milyen bölcs döntés volt két éve, hogy feladtuk a keresését. A Ben Nevis tetejéről, a legmagasabb pont köz-

A Ben Nevis csúcán

Vízesés márciusban...

...és májusban

A csúcsrégió májusban –ködben veszélyes

Urquhart romjai

A szörny szobra

A Falkirki Kerék

vetlen közelében több száz méter mélységű, széles hópárkánnyal határolt szakadék zuhan alá. A szakadék szinte benyúlik az útvonalba, a csúcsjelzéshez csak annak megkerülése után érhetünk el. A feljutás ezúttal nem bizonyult kiemelkedő teljesítménynek, a korábbi próbálkozást tekintve azonban mégis megküzdöttünk érte. A megszokottnál is hosszabban időztünk a csúcson, ahol – melegrekord ide vagy oda – néhány fiatal inkább virtusból dobta le a pólóját. A legtöbb túrázó meleg ruházatban állt a kamerák elé.

A skót felföld kiemelkedő látványossága a Loch Ness, egy tó, amely nem szépsége vagy a közelében álló kastélyok és romok,

Fogadó Loch Ness mellett

hanem egy mese révén lett világhírű. A tóban élő állítólagos szörny még ma is meghatározza a térség turizmusát, a szuvenírboltokban megvásárolhatjuk kicsiben vagy nagyban, láthatjuk a szobrát, de még a fogadó felirata is dínóhoz hasonló alakot formál. Urquhart kastélyának romjairól pazar kilátás tárul a tóra. A legtöbben nem tudtak betelni a látvánnyal, sűrűn csattogtak a fényképezőgépek, egy vicces kedvében lévő turista azonban így méltatlankodott: „*És hol a szörny? Fizettem hét fontot, és sehol sincs!*” Ha dínót nem is láthatunk, a táj jellegzetes háziállata, a felföldi tehén (highland cow) Skóciában járva könnyen az utunkba akad. A hosszú szőrzetéről és punkfrizurájáról azonosítható állat itt őshonos. A mi szürke marhánkhoz hasonlóan jól bírja a zord időjárást, és tartása ma reneszánszát éli. Inverness, a Skót-felföld fővárosa mellett

Tomintoul álmos falucskának tűnik, a helyiek azonban mindent elkövetnek a turizmus fellendítéséért. A hostelben szinte mi voltunk az egyetlen vendégek, pedig a kis település egy Guinness-rekorddal is büszkélkedhet. Az étteremben esténként még ki is világitják azt a 105,3 liter whiskyt tartalmazó palackot, ami ebben a kategóriában egyedülálló a világon. Benne természetesen a helyben készült Tomintoul whisky. A közeli Balmoral kastély impozáns épülete és parkja már jóval több látogatót vonz, vélhetően azért, mert a királyi rezidencia az uralkodói család egyik kedvelt tartózkodási helyének számít.

Túránkat a korábbi látogatáshoz képest hosszabbra terveztük, így jutott idő Perth, az egykori főváros és Stirling felkeresésére is. Edinburgh felé közeledve azonban a legérdekesebb látnivaló vitathatatlanul a Falkirki Kerék. A Falkirk Wheel megépítésének ötletét az adta, hogy két olyan hajózható csatornát – az Union és a Clyde Canalt – szerettek volna összekapcsolni, melyek szintkülönbsége 24 méter. Korábban már működött itt egy 11 lépcsős zsiliprendszer, ennek újjáépítése és működtetése azonban túl drága lett volna, így 2002-re elkészült egy forgószilip, a Falkirki Kerék. A megoldás a világon egyedülálló, igazi mérnöki bravúr, a hajók átemelésének néhány perces művelete pedig azóta turistalátványossággá vált. A mozgalmas program végeztével Edinburgh utcáin sétálva hiányérzetem támadt, bár reméltem ez még nem elvonási tünet. Négy fős társaságunkból egyedül én szorgalmaztam,

hogy a felföldi kószálás során keressünk fel egy whisky-lepárlót. Szomorúan konstatáltam, hogy ez a program társaimat hidegen hagyja, így meghajlottam a többség akarata előtt. Talán a sikeres hegymászás ellenére ismét vissza kell térni Skóciába?

Balmoral kastélya